

Sygn. akt III AUa 778/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Feliksa Wilk (spr.)
Sędziowie:	SSA Jadwiga Radzikowska SSA Marta Fidzińska - Juszczak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Mariola Pater

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o emeryturę górniczą

na skutek apelacji wnioskodawcy M. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 stycznia 2012 r. sygn. akt VIII U 1592/11

I. z m i e n i a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje M. W. emeryturę górniczą od dnia 1 lipca 2011 r.,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. na rzecz wnioskodawcy M. W. kwotę 210 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

Sygn. akt III AUa 778/12

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 listopada 2012 roku.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 stycznia 2012 roku Sąd Okręgowy w Krakowie VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 17 sierpnia 2011 roku, którą odmówiono mu prawa do emerytury górniczej.

Sąd I instancji za bezsporną uznał okoliczność, iż wnioskodawca, urodzony (...), w dniu 4 marca 2011 roku wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury górniczej. Organ rentowy rozpoznając wniosek stwierdził, iż ubezpieczony

udowodnił 20 lat, 6 miesięcy i 3 dni okresu pracy górniczej według stanu na dzień 21 lutego 2011 roku tj. na datę wystawienia przez zakład pracy zaświadczenia o zatrudnieniu. W dniu 8 kwietnia 2011 roku do organu rentowego wpłynęło pismo wnioskodawcy wraz z zaświadczeniem z dnia 4 kwietnia 2011 roku wystawionym przez Agencję (...) z o.o. w M. potwierdzające, iż w okresie od 1 czerwca 1988 roku do 20 września 1992 roku był on zatrudniony przy obsłudze technologicznej maszyny wyciągowej pod ziemią na KWK (...). Decyzją z dnia 10 marca 2011 roku odmówiono mu prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek. Wnioskodawca złożył odwołanie od tej decyzji, po rozpoznaniu którego Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z dnia 16 czerwca 2011 roku (sygn. akt VIII U 763/11) umorzył postępowanie w sprawie. W dniu 25 lipca 2011 roku wnioskodawca wystąpił z kolejnym wnioskiem o przyznanie świadczenia emerytalnego, w którym zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem OFE. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy zaliczył mu do okresu pracy górniczej miesiące czerwiec i październik 1988 roku, w których wnioskodawca udokumentował 22 dni pracy pod ziemią wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i uznał za udowodnione łącznie 21 lat, 1 miesiąc i 3 dni okresu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. We wrześniu 2011 roku wnioskodawca ukończył 47 lata.

Sąd Okręgowy ustalił również, że wnioskodawca w okresie od 1 czerwca 1988 roku do 20 września 1992 roku pracował w pełnym wymiarze czasu pracy przy obsłudze technologicznej maszyny wyciągowej w KWK (...), która to praca miała charakter mieszany tj. była wykonywana częściowo na powierzchni. W tym czasie przepracował 1109 dniówek.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji przyjął, że odwołanie nie jest uzasadnione. Wskazując na treść art. 50 e ust. 1 i 2 i art. 50 c ust. 1 pkt 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia warunków nabycia prawa do emerytury górniczej, gdyż nie wykazał 25 lat pracy górniczej. Zatrudnienie na stanowisku maszynisty wyciągowego w art. 50 c ust. 1 pkt 7 ww. ustawy zostało zaliczone do pracy górniczej, niemniej jednak do okresu uprawniającego do emerytury górniczej bez względu na wiek, wlicza się tylko te miesiące, w których pracownik wykonywał zjazdy pod ziemię, a nie podlegają uwzględnieniu te miesiące, w których pracownik przez ich część przebywał za zasiłkach chorobowych innych niż z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Do okresów pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie podlegają zatem wliczeniu te miesiące zatrudnienia, w których wnioskodawca nie udowodnił 22 dniówek roboczych takiej pracy. W niniejszej sprawie wnioskodawca nie przedłożył miesięcznego wykazu dniówek roboczych, w których zostałyby wyszczególnione między innymi urlopy, delegacje, szkolenia oraz chorobowe, co uniemożliwia poczynienie jednoznacznych ustaleń dotyczących miesięcy, w których zostały wykazane 22 dniówki przepracowane pod ziemią.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a wniesione od niej odwołanie podlega oddaleniu na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj. art. 217 § 2 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie i co za tym idzie błędne ustalenie stanu faktycznego i przyjęcie, że praca wnioskodawcy w okresie od 1 lipca 1988 roku do 30 września 1988 roku oraz od 1 listopada 1988 roku do 20 września 1992 roku wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, w tym przy obsłudze technologicznej maszyny wyciągowej w KWK (...) na poziomie – 350 (czyli pod ziemią) miała charakter mieszany i była wykonywana częściowo na powierzchni, naruszenie art. 227 kpc i art. 217 § 2 kpc w zw. z art. 473 kpc poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: L. R., G. B., K. S., Ł. S., naruszenie art. 299 kpc w zw. z art. 473 kpc poprzez niedopuszczenie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy i uznanie sprawy za wyjaśnioną do rozstrzygnięcia, naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i zupełne pominięcie faktu, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią na poziomie - 350, naruszenie art. 473 kpc poprzez błędne uznanie, iż ze względu na brak miesięcznych wykazów dniówek roboczych za sporny okres nie można prawidłowo ustalić okresu pracy górniczej wnioskodawcy, naruszenie art. 328 § 2 kpc poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przyczyn, dla których Sąd odmówił przeprowadzenia dowodu z zeznań

wnioskowanych świadków, a ponadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 50 c i art. 50 e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek uprawniających do nabycia emerytury górniczej, w szczególności ze względu na nieudowodnienie wymaganych 25 lat pracy górniczej oraz § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń poprzez przyjęcie, że niemożliwym jest ustalenie prawidłowego okresu pracy górniczej wobec nieprzedłożenia miesięcznego wykazu dniówek roboczych. W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie wnioskodawcy emerytury, uzupełnienie postępowania dowodowego przez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy oraz świadków: R. L., B. G., S. K. oraz S. Ł. na okoliczność wykonywania przez wnioskodawcę pracy stale i w pełnym wymiarze pod ziemią w okresie od 1 lipca 1988 roku do 30 września 1988 roku oraz od 1 listopada 1988 roku do 20 września 1992 roku, a nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawcy okazała się uzasadniona.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było prawo M. W. do emerytury górniczej.

W pierwszej kolejności należy odnotować, iż z racji posiadanego wieku uprawnień emerytalne wnioskodawcy mogą być rozważane jedynie w oparciu o regulację zamieszczoną w art. 50 e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w których zawarty jest wymóg posiadania 25 – letniego okresu pracy górniczej. Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję odmawiającą przyznania świadczenia emerytalnego stwierdził, że wnioskodawca legitymuje się okresem pracy górniczej w wymiarze 21 lat, 1 miesiąca i 3 dni. Nie uwzględnił okresu jego zatrudnienia w KWK (...) przy obsłudze technologicznej maszyny wyciągowej w okresie od 1 czerwca 1988 roku do 20 września 1992 roku. Sąd I instancji rozpoznając odwołanie podzielił poczynione przez rentowy ustalenia w zakresie rozmiaru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy górniczej uznając, iż brak jest podstaw do wliczenia spornego okresu zatrudnienia do okresu pracy górniczej z uwagi na nieprzedłożenie miesięcznego wykazu dniówek roboczych, w którym zostałyby wyszczególnione okresy urlopów, szkoleń, korzystania ze świadczeń chorobowych itp. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie można się zgodzić z takim stanowiskiem. Ze zgromadzonej w niniejszej sprawie dokumentacji, w tym dokumentacji zalegającej w aktach osobowych wnioskodawcy wynika, iż świadczona w spornym okresie praca polegająca na obsłudze technologicznej maszyny wyciągowej pod ziemią – wbrew wywodom apelującego - była pracą mieszaną – tj. była wykonywana zarówno pod ziemią, jak i na powierzchni. Przedłożone przez wnioskodawcę zaświadczenie dotyczące spornego okresu zatrudnienia, wystawione przez Agencję (...) z o.o. w M. w dniu 4 kwietnia 2011 roku, zawiera wykaz dniówek roboczych przepracowanych pod ziemią w poszczególnych latach przypadających od 1988 roku do 1992 roku, które łącznie wynoszą 1109. Organ rentowy przy ustalaniu okresu pracy górniczej w ramach spornego okresu zatrudnienia uwzględnił udokumentowane w miesiącach czerwiec i październik 1988 roku dniówki robocze w wymiarze 21 dni za czerwiec oraz 22 dni za październik, co daje łącznie 43 dni pracy górniczej świadczonej pod ziemią. Zdaniem Sądu Apelacyjnego istnieją podstawy do zaliczenia pozostałych - wykazanych w ww. dokumencie - dniówek pracy wykonywanej pod ziemią do posiadanego przez wnioskodawcę okresu pracy górniczej. Podstawę do dokonania tego wliczenia, jak to słusznie zauważył skarżący w apelacji, stanowi § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.). Powyższy akt prawny został wprawdzie uchylony z dniem 23 listopada 2011 roku, jednakże obowiązywał w dacie złożenia rozpatrywanego w niniejszym postępowaniu wniosku emerytalnego tj. w dniu 25 lipca 2011 roku. Zgodnie z treścią § 31 ww. rozporządzenia przy obliczaniu okresów zatrudnienia dodaje się poszczególne okresy zatrudnienia obejmujące lata, miesiące i dni, przy czym okresy niepełnych miesięcy zatrudnienia oblicza się w dniach, a sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych, sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok, natomiast jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia podane są dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za

miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1981 roku - 25 dni roboczych. Regulacja ta znajduje również zastosowanie przy ustalaniu okresu pracy górniczej, co zostało wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 roku (II UK 32/05, OSNP 2006/9-10/161). Należy się zgodzić z apelującym, iż przepis § 31 ww. rozporządzenia przewiduje dwa sposoby obliczania okresów zatrudnienia mających istotny wpływ na powstanie prawa do świadczeń oraz ich wysokość. Pierwszy z nich nakazuje przeliczenie okresów zatrudnienia na lata, miesiące i dni oraz obliczenie dni z niepełnych miesięcy zatrudnienia. W takim przypadku obowiązuje reguła zamiany pełnych 12 miesięcy za rok, oraz dni na miesiące, przy przyjęciu 30 dni kalendarzowych za miesiąc. Przez okresy niepełnych miesięcy zatrudnienia należy rozumieć te miesiące, w których zatrudnienie trwało krócej niż miesiąc kalendarzowy, czyli wówczas, jeśli nie było wykonywane przez wszystkie dni konkretnego miesiąca. Drugi sposób obliczania okresów zatrudnienia dotyczy przede wszystkim tak zwanych pracowników dniówkowych, a więc obliczania okresów zatrudnienia na podstawie wykazów dniówek roboczych. W takiej sytuacji za miesiąc pracy, w tym pracy górniczej, uznaje się 22 dniówki robocze, a w odniesieniu do okresu sprzed 1 stycznia 1981 roku 25 dniówek roboczych. Przy zastosowaniu tej metody obliczeń wnioskodawca nie musi dysponować wykazem dniówek przypadających w każdym miesiącu, a tym bardziej wykazem wyszczególniającym okresy urlopów, czy też zwolnień chorobowych. Odmienne stanowisko Sądu I instancji nie jest uzasadnione. Sporządzone przez pracodawcę wykazy dniówek roboczych obejmują okres pracy faktycznie świadczonej pod ziemią, a zatem podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu okresu pracy górniczej.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny przyjął, że wnioskodawca legitymuje się 25 – letnim okresem pracy górniczej. Do ustalonego przez organ rentowy stażu pracy górniczej w wymiarze 21 lat, 1 miesiąca i 3 dni należy doliczyć okres wykonywania pracy pod ziemią wynoszący 4 lata i 10 dni odpowiadający 1066 dniówkom roboczym, które stanowią różnicę pomiędzy 1109 dniówkami objętymi ww. wykazem, a 43 dniówkami uwzględnionymi przez organ rentowy za miesiąc czerwiec i październik 1988 roku. Konkludując należy stwierdzić, iż wnioskodawca spełnił wymóg posiadania 25 – letniego stażu pracy górniczej, co prowadzi do nabycia przez niego emerytury górniczej bez względu na wiek na mocy art. 50 e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec wykazania przesłanek nabycia świadczenia emerytalnego za pomocą zgromadzonych w sprawie dokumentów Sąd II instancji uznał za zbędne dopuszczenie dowodu z zeznań wnioskodawcy oraz wskazanych w apelacji świadków i oddalił zgłoszone w tym przedmiocie wnioski dowodowe.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, zmieniając zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art.108 § 1 kpc oraz art.98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 11 ust. 2 i § 12 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.), uwzględniając koszty zastępstwa procesowego w obu instancjach oraz wysokość opłaty od apelacji.